

แนว

ทางการบริหารตามหลักการประเมินคุณธรรมและ ความโปร่งใสของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3

สุวิวัฒน์ บัวศรีแก้ว^{1*}สารโรจน์ เผ่าวงศากุล²

รับบทความ: 6 พฤษภาคม 2568 แก้ไขบทความ: 25 พฤษภาคม 2568 ตอรับบทความ: 27 พฤษภาคม 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ และแนวทางการบริหารตามหลักการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ตามพื้นที่จัดการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำนวน 298 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิตามพื้นที่จัดการศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 8 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารตามหลักการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ในภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แนวทางการบริหารตามหลักการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ดังนี้ 2.1) ควรปฏิบัติหน้าที่ให้สอดคล้องกับเป้าหมายหลักของสถานศึกษา 2.2) ควรวางแผนและดำเนินการใช้งบประมาณอย่างถูกต้องตามระเบียบ 2.3) ควรใช้อำนาจอย่างเป็นธรรม 2.4) ควรใช้ทรัพย์สินของราชการให้เหมาะสมคุ้มค่า 2.5) ควรกำหนดมาตรการภายในสถานศึกษาในการแก้ไขปัญหาการทุจริต 2.6) ควรดำเนินงานตามแผนพัฒนาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ 2.7) ควรพัฒนาระบบการสื่อสารเพื่อความสะดวก รวดเร็วในการดำเนินงาน 2.8) ควรปรับปรุงระบบการทำงาน เพื่อให้ปฏิบัติงานให้เสร็จทันเวลา ถูกต้องมีคุณภาพ 2.9) ควรจัดให้มีการเผยแพร่ผลการดำเนินงานในกิจกรรมต่าง ๆ 2.10) ควรดำเนินการป้องกันการทุจริตเพื่อสร้างจิตสำนึกที่ดีให้เกิดความละเอียดต่อการกระทำทุจริตคอร์รัปชัน

คำสำคัญ: การบริหารสถานศึกษา การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 3

¹⁻² หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

* อีเมล: suphiwat253800@gmail.com

Guidelines for Administration According to Integrity and Transparency Assessment of Schools under the Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 3

Suphiwat Bouseekaew ^{1*}

Saroch Pauwongsakul ²

Abstract

This research aimed to study the guidelines for administration according to integrity and transparency assessment of schools under the Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 3, classified by educational management area. The sample was 298 administrators and teachers in schools under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 3, using stratified random sampling according to the study area and 8 key informants in group discussions, selected purposively. The research instrument was a 5-level. Statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation and content analysis. The findings were as follows: 1) The administration according to integrity and transparency assessment of schools under the Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 3, were very high in every aspect 2) Guidelines for administration according to integrity and transparency assessment of schools under the Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 3 were as follows; 2.1) should perform duties in accordance with the main goals of the educational institution, 2.2) the budget should be planned and implemented in accordance with regulations, 2.3) power should be used fairly, 2.4) government property should be used appropriately and cost-effectively, 2.5) internal measures should be established in educational institutions to address corruption issues, 2.6) should operate according to the development plan to achieve the set goals, 2.7) communication systems should be developed to facilitate and speed up operations, 2.8) the work system should be improved to ensure that work is completed on time, correctly and with quality, 2.9) the results of operations in various activities should be disseminated, 2.10) anti-corruption measures should be taken to create a sense of shame towards corruption.

Keywords: Educational Institution Administration, Integrity and Transparency Assessment, Primary Educational Service Area

---

¹⁻² Master of Education Program in Educational Administration, Kanchanaburi Rajabhat University

* Email: suphiwat253800@gmail.com

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวดที่ 5 หน้าที่ของรัฐ มาตรา 63 บัญญัติไว้ว่า รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนถึงอันตรายที่เกิดจากการทุจริต และประพฤตินิชอบทั้งใน ภาครัฐและภาคเอกชน และจัดให้มีมาตรการและกลไกที่มีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันและขจัดการทุจริต และประพฤตินิชอบดังกล่าวอย่างเข้มงวด รวมทั้งกลไกในการส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วม ในการรณรงค์ให้ความรู้ ต่อต้าน หรือชี้เบาะแส โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งแนวทางในการป้องกันการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐที่สำคัญ เช่น การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล (good governance) ให้เจ้าหน้าที่รัฐยึดหลักคุณธรรม และจริยธรรมในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด การมุ่งเน้น ให้เจ้าหน้าที่รัฐยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง เป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติงานและการดำเนินชีวิต คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดี ซึ่งอยู่ในเงื่อนไขความรู้คู่คุณธรรม การสร้างค่านิยมของ ประชาชนด้วยความ เสมอภาคไม่มีความเหลื่อมล้ำทางสังคม ให้หน่วยงานของรัฐต้องมีความโปร่งใส ตรวจสอบ ได้โดยมุ่งเน้นให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของภาครัฐได้ตามราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของ ทางการ พ.ศ. 2540 โดยมีหลักว่า “เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น” รวมถึงการบริหารงานโดย ผู้บริหารในทุกระดับมีนโยบายอย่างจริงจังในการแก้ไขปัญหาทุจริต และลดการใช้ดุลพินิจในการพิจารณา อนุมัติ อนุญาต ส่งเสริมการทำงานแบบบูรณาการร่วมกันหลายองค์กรมากกว่ารวมศูนย์อำนาจไว้ที่องค์กรเดียว เชิดชูคนดี บุคคลต้นแบบที่มีความซื่อสัตย์และทำความดีเพื่อประเทศชาติในแต่ละองค์กร หน่วยงานภาครัฐ ที่เกี่ยวข้องต้องบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง เคร่งครัดและรวดเร็ว และการประเมินความเสี่ยงจากการทุจริต ที่อาจเกิดขึ้นในโครงการต่าง ๆ ของหน่วยงานภาครัฐ โดยนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ ในองค์กร (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ, 2560)

ประเทศไทยได้กำหนดวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ขึ้นเพื่อขับเคลื่อน การพัฒนาให้ประเทศเจริญก้าวหน้าไปในอนาคตอย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยการพัฒนาประเทศในช่วง ระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาตินี้ มุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ให้มีความมั่นคง และเกิดสมดุลในการพัฒนาประเทศ รวมทั้งมีการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหาร จัดการภาครัฐ จึงมีประเด็นยุทธศาสตร์ที่เน้นการปรับเปลี่ยนภาครัฐ ยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชน เพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม” โดยภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ และแยกแยะ บทบาทหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ในการกำกับหรือในการให้บริการในระบบเศรษฐกิจที่มีการแข่งขัน มีขีดสมรรถนะสูง ยึดหลักธรรมาภิบาล ปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์ และผลประโยชน์ส่วนรวม มีความทันสมัย และพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การนำนวัตกรรมเทคโนโลยีข้อมูลขนาดใหญ่ และระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่า และปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากล รวมทั้งมีลักษณะเปิดกว้างเชื่อมโยงถึงกันและเปิดโอกาส ให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส

โดยทุกภาคส่วนในสังคมต้องร่วมกันปลูกฝังค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริต ความมัธยัสถ์ และสร้างจิตสำนึกในการปฏิเสธไม่ยอมรับการทุจริตประพฤติมิชอบอย่างสิ้นเชิง นอกจากนี้กฎหมายต้องมีความชัดเจนมีเพียงเท่าที่จำเป็น มีความทันสมัย มีความเป็นสากล มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำเอื้อต่อการพัฒนา โดยกระบวนการยุติธรรมมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ การอำนวยความสะดวกยุติธรรมตามหลักนิติธรรม รวมทั้งต้องมีการพัฒนาระบบบริหารจัดการบุคลากรภาครัฐที่สามารถจูงใจและดึงดูดให้คนดีคนเก่งเข้ามาร่วมพลังการทำงานที่มีความมุ่งมั่น และมีแรงบันดาลใจในการที่จะร่วมกันพลิกโฉมประเทศไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561)

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดแนวทางการบริหารตามหลักคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ด้านการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ สำหรับสำนักงานศึกษาธิการภาคและสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด เพื่อเป็นแนวทางให้กับหน่วยงานภาครัฐ นำไปสู่การปฏิบัติ จำแนกออกเป็น 10 ด้าน ได้แก่ 1) การปฏิบัติหน้าที่ 2) การใช้งบประมาณ 3) การใช้อำนาจ 4) การใช้ทรัพย์สินของราชการ 5) การแก้ไขปัญหาการทุจริต 6) คุณภาพการดำเนินงาน 7) ประสิทธิภาพการสื่อสาร 8) การปรับปรุงระบบการทำงาน 9) การเปิดเผยข้อมูล และ 10) การป้องกันการทุจริต (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2564, หน้า 5) จากสถานการณ์การทุจริตประเทศไทยประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2566 เมื่อพิจารณาประเภทของคำกล่าวหาพบว่ากระทรวงศึกษาธิการ มีคำกล่าวหาในปีงบประมาณ พ.ศ.2566 จำนวน 285 เรื่อง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคำกล่าวหาในประเภทการจัดซื้อจัดจ้าง จำนวน 140 เรื่อง (ร้อยละ 49.12) รองลงมาเป็นประเภทปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เช่น ละเลย เพิกเฉย ต่อการปฏิบัติตามหน้าที่ กระทำการเกินอำนาจหน้าที่โดยทุจริต และอนุมัติ ไม่อนุมัติใบอนุญาตโดยมิชอบ เป็นต้น และประเภทยกยอก/เบียดบังเงินหรือทรัพย์สินของราชการ มีจำนวนเท่ากันคือ จำนวน 32 เรื่อง (ร้อยละ 11.23) ตามลำดับ (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, 2566)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 37 ของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษา พ.ศ.2546 เป็นหน่วยงานกำกับดูแล ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หน่วยงาน องค์กรและบุคคลสำคัญต่าง ๆ ที่จัดการศึกษาภาคบังคับให้เป็นไปตามนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษา อำนวยความสะดวกให้กับสถานศึกษา และหน่วยงานจัดการศึกษาอื่น ๆ ให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างคล่องตัวมีความเป็นอิสระสามารถให้บริการทางการศึกษาได้อย่างทั่วถึงมีคุณภาพและเป็นธรรม มีการบริหารงานโดยองค์กรบุคคลที่เรียกว่า คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา มีอำนาจตามบทบาทหน้าที่ในการจัดการศึกษาภาคบังคับ ตั้งแต่ระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา มีส่วนร่วมในการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตตามบทบาท ให้ความสำคัญกับการปรับและหล่อหลอมพฤติกรรมคนทุกกลุ่ม ให้มีจิตสำนึก

และพฤติกรรมยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต ส่งเสริมการเรียนรู้ในทุกช่วงวัย (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3, 2567)

การจัดการศึกษาของสถานศึกษาภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ได้ดำเนินการจัดการศึกษาให้มีความสอดคล้องกับบริบทชุมชนเพื่อใช้เป็นกรอบในการพัฒนาประสิทธิภาพของการบริหารสถานศึกษา แต่เนื่องจากบริบทของพื้นที่ในการจัดการศึกษามีข้อจำกัดในการบริหารสถานศึกษา เช่น สภาพพื้นที่มีลักษณะเป็นป่าไม้และภูเขา อยู่ในพื้นที่ป่าไม้ของอุทยานแห่งชาติหลายแห่งมีพื้นที่ราบเป็นส่วนน้อย ประกอบกับเป็นพื้นที่ติดกับแนวตะเข็บชายแดนประเทศสหภาพเมียนมาร์ ประชากรวัยเรียน ร้อยละ 40 เป็นเด็กต่างวัฒนธรรมมีความหลากหลายตามกลุ่มชาติพันธุ์ ศาสนา และวัฒนธรรม อีกทั้งเป็นพื้นที่ที่มีการโอนย้ายของครูเมื่อครบกำหนดการขอย้าย ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาเป็นครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี ส่งผลถึงประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาตามภารกิจหลัก เช่น ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ ที่จำเป็นต้องดำเนินงานด้วยความรอบคอบ มีการศึกษาระเบียบข้อกฎหมาย และแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องโปร่งใสในการดำเนินงาน ผ่านกระบวนการในการวางแผนและใช้จ่ายเงินที่มีอยู่ตามที่กำหนดไว้ในแผนงบประมาณเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้ และด้านของการติดต่อประสานงานระหว่างเขตพื้นที่การศึกษาที่แตกต่างจากสภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในชุมชนเมือง ทำให้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการดำเนินงานที่ลดลง เพราะไม่สามารถบริหารจัดการได้อย่างเต็มที่ ซึ่งเป็นสิ่งที่เขตพื้นที่ให้ความสำคัญ และพยายามบริหารจัดการตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

จากปัญหาและความสำคัญจำเป็นอย่างยิ่งดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางการบริหารตามหลักคุณธรรมและความโปร่งใส เพื่อนำผลการศึกษามาใช้เป็นแนวทางการบริหารสถานศึกษา ให้เกิดความสามารถในการบริหารจัดการ และเกิดผลลัพธ์ที่ดีตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของสถานศึกษาที่ตั้งไว้ ซึ่งรวมถึงการปรับปรุงระบบการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน และการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารของสถานศึกษาอย่างมีคุณธรรมและความโปร่งใสต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารตามหลักการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารตามหลักการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3

วรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับคุณธรรมและความโปร่งใส

อภิชาติ ชุมพล (2560) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรมและความโปร่งใสไว้ว่า คุณลักษณะ ขั้นตอนหรือกิจกรรมในการให้บริการ ของเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่แสดงถึงการดำเนินงานที่มีความโปร่งใสเป็นธรรม ได้มาตรฐานที่หน่วยงานกำหนดตามอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยงาน รวมถึง การตอบสนองและจัดการเกี่ยวกับระบบข้อร้องเรียน

กรมการศาสนา (2562) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรมและความโปร่งใสไว้ว่า สิ่งที่มีคุณค่ามีประโยชน์ เป็นความดีงาม เป็นมโนธรรม เป็นเครื่องประดับประคองใจให้เกลียดความชั่ว กลัวบาป ให้ความดีเป็นเครื่องกระตุ้นผลักดันให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบต่อเกิดจิตสำนึกที่ดีมีความสงบเย็นภายใน และเป็นสิ่งที่ต้องปลูกฝังโดยเฉพาะเพื่อให้เกิดขึ้นและเหมาะสมกับความต้องการในสังคมไทย

นันทิพร กลิ่นกลา (2562) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรมและความโปร่งใสไว้ว่า คุณธรรมและความโปร่งใสจึงเป็นหลักการสำคัญที่พึงนำมาใช้ในการดำเนินงานเป็นหลักการที่ผลักดันให้หน่วยงานต่าง ๆ ยึดถือปฏิบัติไม่เฉพาะแต่ในหน่วยงานภาครัฐเท่านั้นในองค์กรภาคธุรกิจก็ถือว่าเป็นหัวใจของการดำเนินงานธุรกิจเช่นกัน โดยเฉพาะในปัจจุบันที่การบริหาร ต้องมีความซื่อสัตย์สุจริตและตรวจสอบได้ เพื่อความเป็นธรรมและเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย คุณธรรม และความโปร่งใสจะเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพและได้ผลจึงต้องมีระบบธรรมาภิบาล หรือการกำกับดูแลที่ดี เพราะสามารถนำไปสู่การลดปัญหาการทุจริต คอร์รัปชันในองค์กร และนำพาหน่วยงานไปสู่การเป็นหน่วยงานใสสะอาด มีคุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต และโปร่งใสเป็นที่เชื่อถือ สร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้

กานต์ชนก พรหมทา (2566) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรมและความโปร่งใสไว้ว่า สิ่งที่ยังประพฤติปฏิบัติ มีพฤติกรรมที่ดั่งงามต้องประสงค์ของสังคมเป็นหลักหรือกรอบที่ทุกคนกำหนดไว้เป็นแนวปฏิบัติสำหรับสังคม เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยสวยงาม เกิดความสงบร่มเย็นเป็นสุข เกิดความรักสามัคคี เกิดความอบอุ่น มั่นคง และปลอดภัยในการดำรงชีวิต เช่น ศีลธรรม กฎหมาย ธรรมเนียม

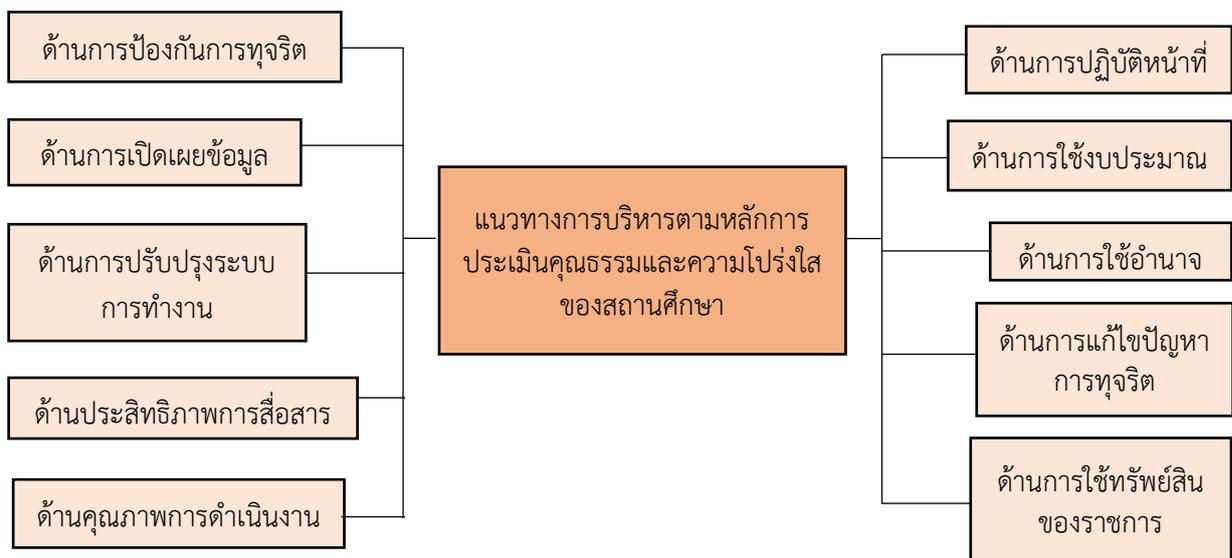
นฤมล ทুমมี (2566) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรมและความโปร่งใสไว้ว่า การมองเห็นภาพโดยตลอดปราศจากประเด็นแอบแฝง ซ่อนเร้น มีข้อมูลชัดเจนความโปร่งใสที่ใช้ในการบริหารการสร้างเปิดเผยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งจากภายในและภายนอกหน่วยงาน สามารถเข้าถึงข้อมูลด้วยวิธีการต่าง ๆ มีการสื่อสาร การแสดงความรับผิดชอบต่อพร้อมรับการตรวจสอบประเมินผลที่ได้รับการยอมรับว่าเที่ยงตรงและเชื่อถือได้

จากการศึกษา แนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรมและความโปร่งใส จึงสรุปว่า การมีคุณธรรม และความโปร่งใสร่วมกันช่วยให้สร้างความเชื่อมั่นในองค์กรหรือหน่วยงาน เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย เกิดความรักสามัคคี และปลอดภัยในการดำรงชีวิต สามารถนำไปสู่การลดปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในองค์กร และนำพา

หน่วยงานไปสู่การเป็นหน่วยงานใสสะอาด มีคุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต และโปร่งใสเป็นที่เชื่อถือสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ซึ่งผู้วิจัยศึกษากรอบแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (2567, หน้า 6-7) ประกอบด้วย 10 ด้าน คือ 1) ด้านการปฏิบัติหน้าที่ 2) ด้านการใช้งบประมาณ 3) ด้านการใช้อำนาจ 4) ด้านการใช้ทรัพย์สินของราชการ 5) ด้านการแก้ไขปัญหาการทุจริต 6) ด้านคุณภาพการดำเนินงาน 7) ด้านประสิทธิภาพการสื่อสาร 8) ด้านการปรับปรุงระบบการทำงาน 9) ด้านการเปิดเผยข้อมูล และ 10) ด้านการป้องกันการทุจริต ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ พื้นที่วิจัย คือ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษา จำนวน 1,320 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3, 2567) กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษา จำนวน 298 คน ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ที่ระดับค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ชนิด คือ 1) แบบสอบถาม แบบมาตราประมาณค่า (rating scale) ชนิด 5 ระดับ

แนวทางการบริหารตามหลักการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของสถานศึกษา

จำนวน 46 ข้อ เกี่ยวกับการบริหารตามหลักการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของสถานศึกษา ประกอบด้วย 10 ด้าน ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.97 2) แบบบันทึกการสนทนากลุ่มเพื่อศึกษาแนวทางการบริหารตามหลักการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของสถานศึกษา ประกอบด้วย 10 ด้าน ผู้วิจัย ดำเนินการส่งแบบสอบถามทางกูเกิ้ลฟอร์ม และประสานงานทางโทรศัพท์ในการติดตามเก็บแบบสอบถามจากผู้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนเพื่อแจกให้กับครูผู้สอนในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 298 ชุด โดยกำหนดเวลาในการตอบแบบสอบถามและกลับคืนให้ผู้วิจัยภายใน 7-15 วัน จากนั้นนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นดำเนินการสนทนากลุ่ม (focus group discussion) และการวิเคราะห์ แนวทางการบริหารตามหลักการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ด้วยการจัดสนทนากลุ่ม โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา โดยสรุปแนวคิดหลักเพื่อจำแนกหมวดหมู่ที่สะท้อนประเด็นสำคัญในแต่ละหัวข้อ จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 8 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จำนวน 2 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน และครูผู้สอน จำนวน 2 คนตีความหรือสรุปแนวคิดหลัก จากข้อความหรือเนื้อหา

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์การบริหารตามหลักการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารตามหลักการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ปรากฏดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 สภาพการบริหารตามหลักการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3

หลักการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของสถานศึกษา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. ด้านการปฏิบัติหน้าที่	4.41	0.26	มาก
2. ด้านการใช้งบประมาณ	4.31	0.34	มาก
3. ด้านการใช้อำนาจ	4.34	0.51	มาก
4. ด้านการใช้ทรัพย์สินของราชการ	4.31	0.43	มาก
5. ด้านการแก้ไขปัญหาการทุจริต	4.36	0.43	มาก

หลักการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ของสถานศึกษา	$\bar{x}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
6. ด้านคุณภาพการดำเนินงาน	4.37	0.37	มาก
7. ด้านประสิทธิภาพการสื่อสาร	4.33	0.43	มาก
8. ด้านการปรับปรุงระบบการทำงาน	4.30	0.38	มาก
9. ด้านการเปิดเผยข้อมูล	4.32	0.40	มาก
10. ด้านการป้องกันการทุจริต	4.32	0.44	มาก
รวมเฉลี่ย	4.34	0.27	มาก

จากตาราง ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.34$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ ($\bar{x}=4.41$) รองลงมาคือด้านคุณภาพการดำเนินงาน ($\bar{x}=4.37$) ด้านการแก้ไขปัญหาการทุจริต ($\bar{x}=4.36$) ด้านการใช้อำนาจ ($\bar{x}=4.34$) ด้านประสิทธิภาพการสื่อสาร ($\bar{x}=4.33$) ด้านการเปิดเผยข้อมูล ($\bar{x}=4.32$, S.D.=0.40) ด้านการป้องกันการทุจริต ($\bar{x}=4.32$, S.D.=0.44) ด้านการใช้งบประมาณ ($\bar{x}=4.31$, S.D.=0.34) ด้านการใช้ทรัพย์สินของราชการ ($\bar{x}=4.31$, S.D.=0.34) และด้านการปรับปรุงระบบการทำงาน ($\bar{x}=4.30$) ดังตารางที่ 1

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการบริหารตามหลักการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 จากผลการจัดสนทนากลุ่มจากผู้ทรงคุณวุฒิ แนวทางการบริหารตามหลักการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของสถานศึกษา ดังนี้ 1) ด้านการปฏิบัติหน้าที่ ควรปฏิบัติหน้าที่ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และเป้าหมายหลักของสถานศึกษา เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด 2) ด้านการใช้งบประมาณ ควรวางแผนและใช้จ่ายงบประมาณตามที่กำหนดไว้ ในแผนปฏิบัติการตามเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างถูกต้องตามระเบียบ โปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ 3) ด้านการใช้อำนาจ ควรใช้อำนาจตามตำแหน่งหน้าที่ในปฏิบัติงาน เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อราชการ ต้องดำเนินการอย่างเป็นธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ 4) ด้านการใช้ทรัพย์สินของราชการ ควรดำเนินการจัดให้มีการควบคุม ดูแลพัสดุที่อยู่ในความครอบครอง บริหารพัสดุอย่างเหมาะสม คำนึงค่าและเกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษาให้มากที่สุด 5) ด้านการแก้ไขปัญหาการทุจริต ควรกำหนดมาตรการภายในสถานศึกษา มีระบบตรวจสอบภายในที่เข้มแข็ง 6) ด้านคุณภาพการดำเนินงาน ควรดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้และเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ดำเนินงานที่มีคุณภาพ ก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ 7) ด้านประสิทธิภาพการสื่อสาร ควรพัฒนาระบบการสื่อสารจัดทำช่องทางการติดต่อสื่อสารที่หลากหลายเพื่อความสะดวก รวดเร็ว ในการดำเนินงาน 8) ด้านการปรับปรุงระบบการทำงาน ควรพัฒนา ปรับปรุงกระบวนการการทำงาน เพื่อให้ปฏิบัติงานให้เสร็จทันเวลา รวดเร็ว ถูกต้อง มีคุณภาพ 9) ด้านการเปิดเผยข้อมูล ควรจัดให้มีการเผยแพร่ผลการดำเนินงานในกิจกรรมต่าง ๆ

เพื่อแสดงถึงความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน 10) ด้านการป้องกันการทุจริต ควรกำหนดมาตรการภายในสถานศึกษา สร้างจิตสำนึกที่ดีให้เกิดความละเอียดต่อการกระทำทุจริตคอร์รัปชัน

อภิปรายผล

ผลการวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารตามหลักการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 สามารถอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า สภาพทางการบริหารตามหลักการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา ให้ความสำคัญกับการบริหารสถานศึกษาด้วยหลักการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส บุคลากรทำหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบและเที่ยงธรรม มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง บริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาส่วนใหญ่มีการบริหารที่ยึดหลักคุณธรรม มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ และให้ความสำคัญกับการดำเนินงานที่สอดคล้องกับแนวทางการป้องกันการทุจริตทั้งด้านการปฏิบัติหน้าที่ ด้านการใช้งบประมาณ ด้านการใช้อำนาจ ด้านการใช้ทรัพย์สินของราชการ ด้านการแก้ไขปัญหาการทุจริต ด้านคุณภาพการดำเนินงานด้านประสิทธิภาพการสื่อสาร ด้านการปรับปรุงระบบการทำงาน ด้านการเปิดเผยข้อมูล และด้านการป้องกันการทุจริต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธวัช ติระวัฒน์ (2563) ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อคุณธรรมและความโปร่งใส ในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายในโรงพยาบาล ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิชาติ ชุมพล (2560) ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรม และความโปร่งใส โรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า แนวทางการบริหารตามหลักการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัยในประเด็นสำคัญ ดังนี้

2.1 ด้านการปรับปรุงระบบการทำงาน ควรพัฒนา ปรับปรุงกระบวนการการทำงาน โดยยึดหลักระเบียบ กฎเกณฑ์ และมาตรฐานในการปฏิบัติงาน ลดขั้นตอนการทำงานที่ซับซ้อนปลูกฝังวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นความซื่อสัตย์ รับผิดชอบ และโปร่งใสในการดำเนินงาน เพื่อให้ปฏิบัติงานให้เสร็จทันเวลา รวดเร็ว ถูกต้อง มีคุณภาพ มีการดำเนินงานที่เป็นระบบ และสามารถตรวจสอบได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สันติพงษ์ สวาขาท (2564) ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบงานในองค์การตามแนวทางการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ประจำจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า มาตรการหรือแนวทางใน

การปรับปรุง หรือพัฒนาในเรื่องคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ด้านคุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน เป็นการร่วมดำเนินการในการเผยแพร่มาตรฐานและคุณธรรม ในการปฏิบัติงานตามระเบียบขั้นตอนเป็นมาตรฐาน และยึดหลักความถูกต้อง การนำแนวทางของการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐไปพัฒนาระบบงานของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จะสำเร็จได้ต้องมีการวางแผนการดำเนินงานที่ดี มีการตั้งคณะทำงานการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐของหน่วยงาน

2.2 ด้านการเปิดเผยข้อมูล สถานศึกษาควรจัดทำเว็บไซต์หรือเว็บเพจของตนเอง ซึ่งต้องมีการอัปเดตข้อมูลต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ เช่น ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา ข้อมูลบุคลากร ข้อมูลการใช้จ่ายงบประมาณ รวมทั้งการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นการแสดงถึงความโปร่งใส และยังช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษาอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกัลยาณี ศิวธรรมปัญญา (2565) ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการตามหลักคุณธรรมและความโปร่งใสในวิถีใหม่ ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพการบริหารจัดการตามหลักคุณธรรมและความโปร่งใสในวิถีใหม่ ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดผู้บริหาร และบุคลากร ในสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมีการบริหารงานภายในหน่วยงาน และการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงานอย่างโปร่งใสและมีคุณธรรม มีการเผยแพร่ข้อมูลด้านการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นปัจจุบันบนเว็บไซต์ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดให้สาธารณชนได้รับทราบเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของหน่วยงาน การบริหารงาน การบริหารเงินงบประมาณการบริหาร และพัฒนาทรัพยากรบุคคลและการส่งเสริมความโปร่งใสในหน่วยงาน มีการเผยแพร่ข้อมูลด้านการป้องกันการทุจริตที่เป็นปัจจุบันบนเว็บไซต์ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดให้สาธารณชนได้รับทราบเกี่ยวกับข้อมูลการดำเนินการ เพื่อป้องกันการทุจริต และมาตรการภายในเพื่อป้องกันการทุจริต อีกทั้งมีการจัดการข้อมูลข่าวสารอย่างเป็นระบบระเบียบ และเตรียมความพร้อมในการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ ให้ได้รับทราบ และส่งเสริมให้เกิดการตรวจสอบ

2.3 ด้านการป้องกันการทุจริต สถานศึกษาควรกำหนดมาตรการภายใน เพื่อส่งเสริมความโปร่งใสและควบคุมความเสี่ยงของการกระทำผิด เช่น การใช้ระบบติดตาม ตรวจสอบ การจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบภายใน กำหนดแนวปฏิบัติที่ชัดเจน เพื่อให้ทุกฝ่ายสามารถตรวจสอบได้ง่ายขึ้นและลดโอกาสเกิดการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว เน้นการบูรณาการร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับหน่วยงานภาครัฐในการควบคุมป้องกันปัญหาอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤมล ทুমมี (2566) ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารความโปร่งใสตามหลักสุจริต 3 ของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพความต้องการจำเป็นที่มีความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ ด้านพร้อมรับการตรวจสอบจากทุกหน่วยงาน มีความต้องการจำเป็นมากที่สุดในทางการบริหารความโปร่งใสตามหลักสุจริต 3 ของโรงเรียนขยายโอกาส โดยแยกเป็นรายชื่อคือ สถานศึกษามีการจัดทำแผนด้านการ

ป้องกัน และปราบปรามการทุจริตของหน่วยงาน รองมาคือ สถานศึกษามีการทบทวนนโยบายหรือมาตรการป้องกันการทุจริตในหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพ สถานศึกษารับการตรวจสอบของฝ่ายตรวจสอบทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา สถานศึกษามีการนำผลการตรวจสอบของฝ่ายตรวจสอบทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาไปปรับปรุงการทำงาน และสุดท้ายคือ สถานศึกษามีการกำกับดูแลที่ดีและความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน พร้อมรับการตรวจสอบทุกเมื่อ

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

สภาพการบริหารตามหลักการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการปฏิบัติหน้าที่ ด้านคุณภาพการดำเนินงาน ด้านการแก้ไขปัญหาการทุจริต ด้านการใช้อำนาจ ด้านประสิทธิภาพการสื่อสาร ด้านการเปิดเผยข้อมูล ด้านการป้องกันการทุจริต ด้านการใช้งบประมาณ ด้านการใช้ทรัพย์สินของราชการ และด้านการปรับปรุงระบบการทำงาน

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการกำกับติดตามการบริหารงานของสถานศึกษา เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือและความโปร่งใสในการดำเนินงาน
2. ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ควรมีความร่วมมือกันในการบริหารตามหลักการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดต่อการบริหารภายในสถานศึกษา
3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมพัฒนาประสิทธิผลการบริหาร ด้านการใช้ทรัพย์สินของราชการ ด้านการปรับปรุงระบบการทำงาน ตามหลักการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของสถานศึกษาในระดับดีมากกว่าเดิม โดยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการใช้งบประมาณอย่างโปร่งใส และการจัดการข้อมูลสาธารณะอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรขยายการศึกษาไปยังสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารตามหลักการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในบริบทที่แตกต่างกัน
2. ควรมีการศึกษาเรื่อง สภาพการบริหารตามหลักการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3
3. ควรมีการศึกษาเรื่อง การบริหารตามหลักการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3

บรรณานุกรม

- กรมการศาสนา. (2562). *การส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ประจำปี 2562*. ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กัลยาณี คิวธรรมปัญญา. (2565). *การบริหารจัดการตามหลักคุณธรรมและความโปร่งใสในวิถีใหม่ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี)*. Etheses RBRU. <https://etheses.rbru.ac.th/pdf-uploads/allfile-457-file01-2023-03-17-11-01-53.pdf>
- กานต์ชนก พรหมทา. (2566). *แนวปฏิบัติที่ดีของกระบวนการพัฒนาคุณธรรมในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี)*.
- คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ. (2560). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560*. สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.
- ธภัทร ติระวัฒน์. (2563). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายในโรงพยาบาล. วารสารโรงพยาบาลสิงห์บุรี เวชสาร, 29(2), 99-110*.
- นฤมล ทুমมี. (2566). *แนวทางการบริหารความโปร่งใสตามหลักสุจริต 3 ของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)*. e thesis mcu. <https://e-thesis.mcu.ac.th/thesis/5639>.
- นันทิพร กลิ่นেলা. (2562). *ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของคณะกรรมการ กับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน ของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ (การค้นคว้าอิสระขั้วมหาบัณฑิต สาขาวิชาบัญชี, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์)*. TU Digital Collections. https://digital.library.tu.ac.th/tu_dc/frontend/Info/item/dc:174378
- สันติพงษ์ สวาชาโต. (2564). *การพัฒนาระบบงานในองค์การตามแนวทาง ITA ของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำปีจังหวัดขอนแก่น. (การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารรัฐกิจและกิจการสาธารณะ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์)*. TU Digital Collections. https://digital.library.tu.ac.th/tu_dc/frontend/Info/item/dc:299643
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3. (2567). *แผนพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาตามความต้องการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567*. สำนักงาน.

- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. (2566). *สถานการณ์การทุจริตประเทศไทย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566*. สำนักงาน.
- _____. (2567). *คู่มือการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567*. ยูทูปเปียมิตีเดียอินเตอร์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติพ.ศ. 2561-2580*. สำนักงาน.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *ประกาศการแบ่งหน่วยงานภายในสำนักงานศึกษาธิการภาค และสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ*. สำนักงาน.
- อภิชาติ ชุมพล. (2560). *การบริหารสถานศึกษาตามแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสโรงเรียนมัธยมศึกษาในอำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7*. (ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา). BUUIR. <https://buuir.buu.ac.th/handle/1234567890/6861>.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement, 30*(3), 607-610.